

Bl. 12.

Cl 1830
4

ܩܪܘܿܝܿܢܿܐ ܪܘܿܡܿܐܢܿܐ

Sive

CRVX ROMANA.

In quam
Humani Generis Servator
a Pilato Procuratore
suffixus est,

Oratorio stilo

In Schola Cizensium Episcopali
Die XI. April. hora IIX.

delineanda

Curante, & Reipub. nostræ Literariæ
cum Patres, tum cives omnes decen-
ter inuitante

M. CHRISTOPHORO CELLARIO,
Rectore.

C I Z Æ,
Typis Johann. Ruperti Reils
Anno 1677.

d.

Faint handwritten text at the top of the page.

CRVX ROMANA

In
F. ...
a ...
...

In Schola ...
Die XI. April. ...

Curante & Revisore ...
cum Patre ...

M. CHRISTOPHORO ...
Regiore.

Typis Johann. ...
...

ختمت بكن بقلا طمينا
 اذيت سلكي

Sacrum tempus non nisi sacra & sancta
 meditari imperat. Quid vero sanctius,
 quam *cruce* & *supplicium* Christi, quo redempti
 omnes sumus atque liberati? Absit ergo,
 ut alia meditemur, hoc præsertim tempo-
 re, *εἰ μὴ ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τὸν ἐσταυρωμένον, I. Corinth.*

II.2. Nostris quoque, ut idem nobiscum faciant, sancte
 imperauimus, e quorum ordine cum sint non nulli, qui
 antequam ex hac Schola discedant, vel denuo pericu-
 lum in palæstra Oratoria facere constituerunt; aucto-
 res ipsis fuimus, ut de CRUCE ROMANA, cui Seruator
 noster affixus fuit, in Eruditorum panegyri suas peri-
 clitentur ingenii eloquentiæque vires. Eandem legem
 nobismet ipsis ferimus, dum maiorum more aliquid
 commentari, quo doctiorum ordo ad auscultandum
 inuitetur, animum inducimus. Id vero maxime admi-
 ratione dignum nobis, aliisque perquam multis, vide-
 tur, quod hoc ipsum supplicii genus *Iohann. XII. 32. ὑψωσις*
exaltatio, seu *ὑψωθῆναι exaltari*, appellatur. Dum enim Sal-
 uator, *εἰς*, inquit, *ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς*, &c. non ad exaltatio-
 nem ac gloriam, quod quidam interpretes faciunt, sed
 ad mortis seu supplicii genus ab Euangelista verba illa
 referuntur, *σημαίνων*, inquit, *ποῖω θανάτῳ ἡμελλεν ἀποθνήσκειν*.
 Nec ambigua aut obscura erat hæc locutio, quæ Sphin-
 ge aliqua interprete opus haberet: sed ita perspicua, ut
 infimi de plebe homines probe intellexerint, Seruatori
 extemplo obijcientes, ex lege constare, Messiam
 eius.

Quanquam enim & **ܐܘܪܝܢܐ** vtrique linguæ, Syræ & Chaldææ; **גבה** etiam Chaldææ in usu est, & vtrumque *exaltari* designat: nescio tamen quo exemplo aut auctoritate probari vnquam possit, alterutram harum vocum, nude & sine patibuli mentione positam, supplicium crucis significare. Syram vero si consulimus linguam, promte illa verbum suppeditat, quod vtrumque denotare possit, & *exaltari*, & *in crucem tolli*. Etenim

ܐܘܪܝܢܐ & *elevare* significat seu *attollere*: & **ܥܘܪܝܢܐ** seu *in crucem agere*.

Prius tam difficile non est, vt suspensos animos relinquat, siquidem **קנה** Ebræis quoque Psalm. CXLV. 14. CXLVI. 8. & Chaldæis, Esræ VI. 11. *erigere* atque *attolli* significat, atque a Kimchio in Rad. per **ܐܘܪܝܢܐ** *exaltare*: à R. Salomone in Esr. VI. 11. per **ܥܘܪܝܢܐ** & **ܥܘܪܝܢܐ** *allevare* & *erectum collocare* exponitur. Syre quin idem hac voce notetur, non patitur nos Pauli interpretes dubitare, dum Alexandri, nescio cuius, contumaciam descripturus,

ܐܘܪܝܢܐ ܥܘܪܝܢܐ ܥܘܪܝܢܐ

valde, inquit, *elevatus est* (*αὐτῆς*) *contra verba nostra*. Cetera

vero N. T. Syri exempla ad vnum omnia *crucifixionem*, quam vulgo dicunt, tam in ipsa Radice **ܐܘܪܝܢܐ** *in crucem sustulit*;

quam in deriuata voce **ܥܘܪܝܢܐ** *crux, patibulum*,

denotant. Nec aliter Chaldæis & Rabbinis visum est, pro quibus loquatur florentissimus superiori seculo Iudæus, R. Elias, e Thisbi suo pagin. 30.

עץ של תלייה מתורגמן בשלוש לשונות צליבא קיסא וקיסא
id est; *lignum suspensionis* (*patibulum*) *tribus vocibus*

צְלִיבָא & קִיסָא & קִיפָא Chaldaice vertitur. Et quod in
 Targum priore Esther VI. 4. קִיפָא patibulum vocatur, id
 alterum eiusdem loci Targum קִיפָא transfert. De
 Esræ verbis Chaldaicis (אָע וְקִיפָא יִתְמַחָא עֲלוּדָי) lis est
 apud interpretes, qualem ille pœnam velit denomi-
 natam. Sunt qui *flagella & virgas* interpretantur, quod
 ad palum fontes, virgis cædendi, olim alligari moris
 fuerit. Vulgus interpretum *suspensionem* propugnat,
 & ipse Aben Esra cum iisdem consentit, יִתְמַחָא עֲלוּדָי
suspendetur, inquit, *in patibulo*. Etiam Aben Melech in
 Michlal Iophi in h.l. ὀρθόψηφα verba attulit, אָע וְקִיפָא arbo-
 rem erectam interpretatus עָע לְהַלִּיָּהּ שִׁתְּחַלָּה עֲלוּדָי arborem
suspensionis, in qua suspendatur mandati regii violator. Sed
 quia *virgis cedi*, iram Regis satiari minus poterat,
 neque *domus euerfioni*, quæ coniungitur, cum tam miti
 supplicio conuenit: deinde מַחָא Chaldæis nunquam
suspendere, plerumque vero *cadere & percutere* significat;
 cum Ludouico de Dieu Animaduert. in h.l. hanc pu-
 tamus sententiam verborum esse: *palus erectus percutiatur*
super ipsum, id est, *infigatur corpori eius*, & quidem עֲלוּדָי
a summo capite per ipsos nates: aut si mauis cum Lipsio lib. I.
 de Cruce cap. VI. *ab infero in superum transfigatur*, quod
 genus supplicii, ex Seneca etiam notum (*Consol. ad Mar-
 tiam c. XX. & Epist. XIV.*) Lipsius *infixionem* appellat. Sed in
 viam redeundum est. Syris & Chaldæis ܥܘܢ signifi-
 cat & ὀρθόψηφον, & στυποδόν, ac vtrumq; quidem frequentissime.
 Cum ergo eiusmodi voce oportuit vsum esse Seruato-
 rem, quæ vtrumq; vulgo declaret; quis dubitabit, hanc
 ipsam ex sanctissimo ore excidisse, cum ὀψωψήφον popu-
 lus de mortis genere aut crucis pœna interpretatus est?
 Et

Et ne obicias Romanam crucem fatis humilem, ut mi-
nus respondeat verbo ὑψωθῆναι; sciendum est, ex Sue-
tonii Galba c. IX. & Iustini XIX. libro extremo, in-
noxio aliquo insigni, qualem Iudæi Christum puta-
bant, *altiore ceteris*, quod Suetonius habet, seu *altissimam*,
ut Iustinus loquitur, crucem fuisse erectam. Hoc quoq;
postulauit typus *Serpentis Aenei*, על גבי super vexillo, id est, R.
Salomone interprete, על כלונס super pertica, seu ut Tar-
gum Hierosolymitanum exponit, על אתר תרי in loco ex-
celso, collocati. Sicut enim illum Moses ὑψωσε: ita de-
oportuit Christum quoq; ὑψωθῆναι Iohann. III. 14. Plura af-
ferri possent circa crucem Christi philologemata, si
charta & scopus permitterent. Quæ vero prætereunda
nobis fuerunt, illa recensenda iniunximus trigæ disci-
pulorum & in Redemptorem suum piæ, & bonarum
artium atq; literarum in primis cupidæ. Hi quod Su-
periorum indultu Academiam cum Schola com-
mutaturi sunt, pro Rostris Scholasticis, ceu moris diu
fuit, Patronis & Præceptoribus gratias craftino die a-
gent, & de hoc ipso crucis supplicio, operâ inter se di-
uisa, præmittent breuem enarrationem. Primus, mo-
destia & doctrinæ studiis commendandus,

IMMANUEL HENRICUS Nase / Tautenbur-
go-Osterlandus,

originem supplicii huius, & quos hac barbara crudelitate
antiquum seculum *dignos* habuerit, recitabit. Succedet

GODOFREDUS Teuber / Cizensis,

Antecessoris nostri tum de schola, nunc de Ecclesiasti-
ca re meritissimi filius haud degener, qui crucis Ro-
manæ *formam & modum* Auditoribus proponet. Excipiet
hunc

HEN-

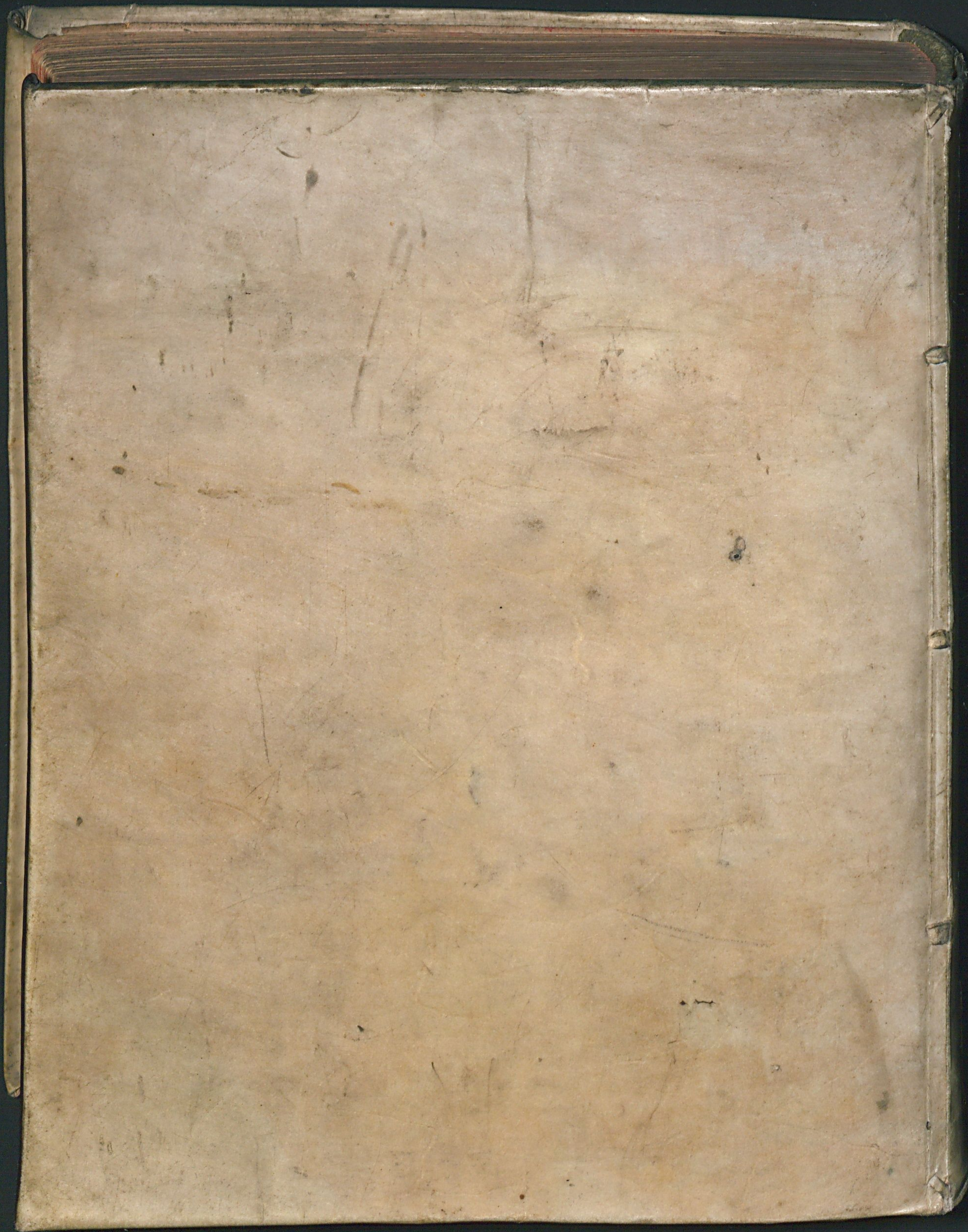
HENRICUS DAVID Fischer / Vinariensis,
disciplinæ nostræ cum in patria, tum hic loci alumnus.
industria & ingenio nemini secundus. Hic demum
atrocitatem crudelissimi supplicii explicaturus est; singuli
autem ita Romanos aliarumque gentium mores per-
censebunt, vt vbiq̃ ad CRUCIFIXVM SALVATOREM
& animum aduertant suum, & orationem. Horum
pio studio atque meditationi Patroni, & quotquot in-
geniis & bonis artibus fauent, Reipublicæ nostræ li-
terariæ ciues, vt ne interesse dedignentur, qua decet,
obseruantia & officiorum pollicitatione vehementer
rogamus atque contendimus. Abituris vero discipu-
lis nostris, eorumque studiis, optime precamur, vt
fundamentis in Schola iactis eam eruditionis & do-
ctrinæ molem superstruant in Academiis, quæ DEI
honorem, Ecclesiæ commodum, Reipublicæ incre-
mentum, Parentum gaudia & alere, & propagare, &
magnopere augere possit. PP. Cizæ, X. April. M DC
LXXVII.

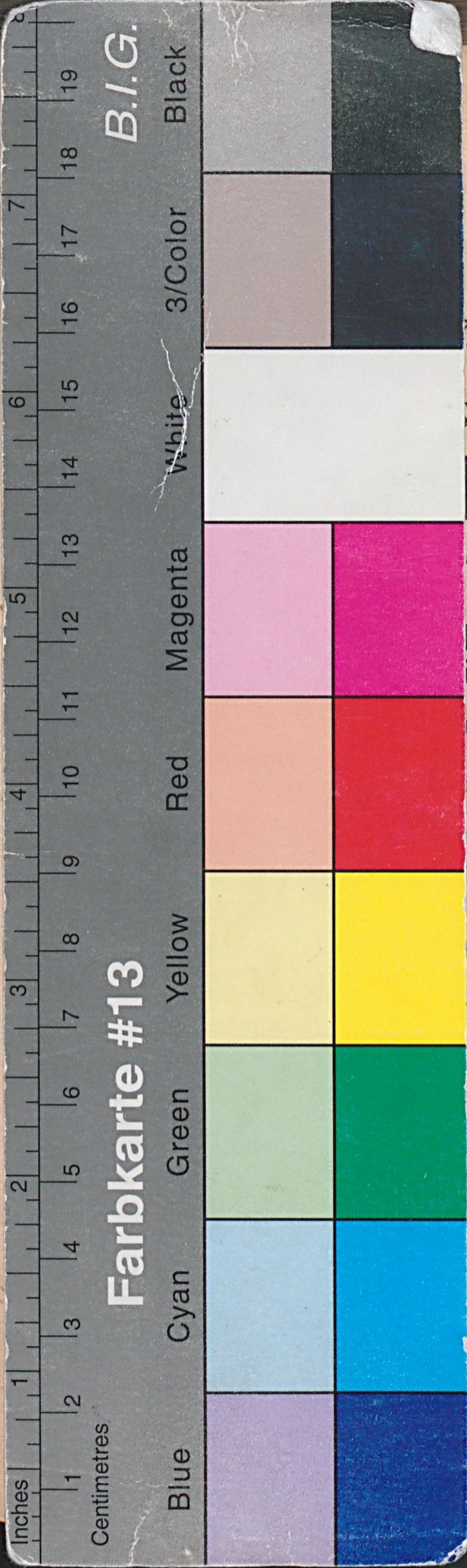
Nr 3165

80

1007

1007

B.I.G.

Farbkarte #13

81 1830
4

وکیل

ive

ROMANA.

quam
neris Servator
Procuratore
ixus est,

rio stilo
ensium Episcopali
pril. hora IIX.

lineanda
ub. nostræ Literariæ
cives omnes decen-
inuitante

IORO CELLARIO,
store.

Z Æ,
n. Ruperti Reils
o 1677.

d.

